

2021-10-12

Samråd kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomi

Hur såg nämndens bokslut ut för 2021? Har det framkommit något i bokslutsarbetet som det kan vara bra för kommunstyrelsen att känna till? Hur ser ekonomiarbetet för resten av 2021 ut?

Intern kontroll

Har det kommit fram något i nämndens interna kontroll som kommunstyrelsen bör ha kännedom om?

Covid-19

Hur har nämnden och dess arbete påverkats av covid-19/coronapandemin under 2021.

Information ifrån nämnden

Väsentliga frågor som nämnden vill diskutera med kommunstyrelsen eller som kan vara bra för kommunstyrelsen att känna till.

1. Ekonomi - delårsbokslut

Driftbudget

Skattefinansierad verksamhet

Samhällsbyggnadsnämndens driftbudget för 2021 uppgår till 21 074 tkr. Prognosen för helåret visar en positiv avvikelse på 106 tkr (0,5 %). Totalt sett visar samhällsbyggnadsnämnden en negativ avvikelse på 589 tkr (-2,8%), det vill säga inklusive VA och renhållning. Detta innebär att nämnden inte klarar kommunfullmäktiges mål med en avvikelse på +/- 1 %.

Den positiva avvikelsen beror främst på mer bygglovsintäkter än budgeterat, färre ansökningar inom bostadsanpassning samt lägre kostnader inom de interna verksamheterna lokalvårdsenheten och kostenheten som har haft lägre kostnader än budgeterat för perioden främst vad gäller personalkostnader men även livsmedel. Gällande kostenheten beror de lägre kostnaderna i första hand på att centralköket har varit under renovering men i och med att driften kommer igång igen förväntas kostnaderna öka.

Dock visar gator, vägar och parkering en negativ avvikelse med 590 tkr vilket främst beror på ökade kostnader för vinterväghållningskostnader på grund av fler utryckningar. Avvikelse beror även på inköp av entreprenadtjänst så som gräsklippning då enheten har varit

underbemannad på grund av sjukfrånvaro samt nytt avtal med anläggningsentreprenör vilket innebär en kostnad för jourersättning vad gäller markberedskap motsvarande 50 tkr. Parkverksamheten visar en negativ avvikelse på 135 tkr vilket beror på anlitande av entreprenör för skötsel av grönytor på grund av tillkommande ytor samt hög sjukfrånvaro bland personalen.

Taxefinansierad verksamhet

Prognosen för VA-verksamheten visar en positiv avvikelse på 542 tkr. Avvikelse beror främst på intäkter från Trafikverket för dagvatten då Trafikverkets vägar belastar kommunens dagvattensystem. Samtidigt har verksamheten haft ökade kostnader i form av vattenläckor samt reparationskostnader. Avfallshantering visar en negativ avvikelse på ytterligare 1 237 tkr. Detta beror på ett förändrat beteende hos kunderna som har viss anknytning till införandet av separata kärl för matavfall. I och med att man har fått ett nytt brunt kärl har flera kunder valt mindre storlek på kärlet för osorterat, fler väljer gemensamt kärl och kunder som tidigare haft helårsabonnemang har gått över till fritidsabonnemang. Sammantaget har dessa förändringar medfört lägre intäkter för avfallsverksamheten.

Investeringsbudget

Skattefinansierad verksamhet

Helårsbudgeten för investeringarna uppgår till 15 920 tkr inklusive beslutade ombudgeteringar på 7 420 tkr. Samhällsbyggnadsnämnden visar vid delårsbokslutet ingen avvikelse vilket innebär en prognos på 15 920 tkr.

De flesta investeringsprojekten för nämnden är in-tecknade och pågående. Bland annat beräknas projekt 149 Upprustning lekplatser vara genomförd och inväntar besiktning. Däremot har projekt 220 Detaljplan Kambo inget utfall efter åtta månader men offert har tagits fram och ses över. Projekt 245 Torups centrum etapp 2 visar ett utfall dock har projektet varit stillastående i väntan på att projektledare utses som sedan ska delfinansieras av Trafikverket. Det senaste beskedet är att projektledare är utsedd men att projektet kommer att genomföras först 2022.

Taxefinansierad verksamhet

VA-verksamhetens helårsbudget för investeringar uppgår till 18 843 tkr inklusive ombudgetering på 2 843 tkr. Prognosen för perioden visar en positiv avvikelse på 13 854 tkr med anledning av att endast en förstudie kommer påbörjas under 2021 för projekt 238 Överföringsledning Landeryd. Den kostnadsuppskattning som finns i nuvarande budget är dock inaktuell och ärendet hanteras för närvarande i samhällsbyggnadsnämnden. Avvikelsen beror även på att aktivitet 696 Revidering VA-plan, VA-översikt m.m. är färdigställd och prognos läggs såsom utfall. Aktivitet 797 Vattenservisledning Landerydsvägen avslutas inte i år då endast konsultkostnad har uppkommit.

Avfallshanteringens helårsbudget för investeringarna uppgår till 2 124 tkr inklusive beslutad ombudgetering på 984 tkr. Samhällsbyggnadsnämnden prognostiserar att nyttja 1 705 tkr vilket innebär en positiv avvikelse på 419 tkr. Projekten 119 Omlastningsyta Borabo för restavfall och matavfall samt 250 Insamlingskärl matavfall är slutredovisade därav prognos såsom utfall. För projekt 249 Utbyggnad kallförråd och farstu väntas offert för att påbörja arbete.

2. Intern kontroll

Planen innehåller 16 olika kontrollmoment varav sju ska följas upp efter augusti månads slut. Övriga kontrollmoment följs upp i samband med årsbokslutet.

Felanmälan gata-park – fungerar men behöver utvecklas

Medborgare och andra kan via e-tjänst på kommunens hemsida göra felanmälan. Kontaktcenter får också in felanmälan via telefon, mail och besök och lägger då in dessa i e-tjänsten. Personal inom enheten får besked via mail så snart det finns ett nytt ärende att hantera. När åtgärd är utförd klarmarkeras detta i systemet.

Som tidigare påpekats finns det brister i kommunens nuvarande system för felanmälan och samhällsbyggnadskontoret vill införa ett modernt system med bättre möjligheter till uppföljning och statistik. Frågan är lyft i samband med REP 2022-2024 som en del av digitaliseringen inom samhällsbyggnadskontoret.

Felanmälan gatubelysning – fungerar men behöver utvecklas

Kommunen har sedan den 1 april 2021 avtal med Vattenfall vad gäller drift och underhåll av gatubelysningsnätet. De felanmälningar som kommer in via kommunens e-tjänst vidarebefordras till entreprenören för åtgärd och avstämning sker. Kommunikering mellan kommun, entreprenör och medborgare skulle förenklas om ett modernare system för felanmälan infördes i kommunen och frågan är lyft i samband med REP 2022-2024 som en del av digitaliseringen inom samhällsbyggnadskontoret.

Debitering av tillsynsavgifter miljö – fungerar

Debitering sker enligt fastlagd rutin. Genomförda stickprov visar att debitering har utförts korrekt.

Tillsynsplan miljö – har brister och bör ses över

Tillsynen av livsmedel är i fas och utförs enligt fastställd kontrollplan. Perioden 2021-01-01 till 2021-06-30 har det utförts 85 livsmedelskontroller. Tillsyn inom alkohol och tobak ska påbörjas under hösten 2021. Tillsyn inom hälsoskydd har inte utförts med anledning av covid-19 men planeras under hösten. Tillsyn inom miljöskydd avlopp är i fas. I område 3 skapades under slutet av 2020, 185 st ärenden som arbetats med under 2021. De har skrivbordsinventerats för att få fram de som behövde platsinventering. Under 2021 har 42 st platsinventeringar i område 3 och 8 st i område 1 gjorts. 4 st Beslut om åtgärdskrav har skrivits. Planen är att fortsätta med sista delen av 3 och 4 resterande av året. Miljötillsyn har någon tillsyn inte gjorts förutom vid ett klagomål på en av verksamheterna. Naturvård/kalkning har cirka hälften (44%) av planerad tillsyn för 2021 utförts.

Egenkontrollprogram kost – fungerar

Genomförda stickprov visar att egenkontrollprogram finns och uppdateras.

Provtagning vatten och avlopp – fungerar

Genomförda stickprov visar att testresultaten ligger inom antagna regler och riktlinjer.

Debitering av VA- och renhållningsavgifter – fungerar

Genomförda stickprov visar att debiteringarna stämmer med taxan.

3. Covid-19

Nämnden har sett en ökning av antalet bygglovsärenden sedan pandemin startade och trenden håller i sig för 2021 vilket har medfört högre intäkter än budgeterat. Antalet besök på återvinningscentralen har ökat markant och därmed också kostnaderna för renhållningsenheten. Pandemin har påverkat arbetet med tillsyn inom miljö-hälsoskydd-livsmedel men enheten förväntar sig att komma ifatt med fysisk tillsyn under hösten 2021.

Sjukfrånvaron har ökat inom i första hand lokalvård-, kost- och gata- och parkenheterna då dessa personalgrupper har fått stanna hemma i större utsträckning än tidigare med hänsyn till de restriktioner som finns. Däremot har sjukfrånvaron bland tjänstemän snarare minskat då distansarbete har varit möjligt och personalen inte har behövt sjukskriva sig vid tecken på symtom eller i avvaktan på negativt covid-test.

4. Information och frågor från nämnden

Digitalisering

Förutom de verksamhetssystem som finns för handläggning inom samhällsbyggnadskontoret är graden av digitalisering låg. Verksamheten saknar e-tjänster som förenklar både för sökande/medborgare och handläggare. Ett första steg är den pågående förstudien kring digitaliserad bygglovsprocess där inspiration fås från bl.a. Laholms och Kungsbacka kommun. Frågor kring bygglov är frekventa hos kontaktcenter och sökande förväntar sig att kunna följa och hantera sina ärenden i större utsträckning än vad som är möjligt idag.

Nämnden har vid uppföljning av internkontrollplanen identifierat att nuvarande felanmälsystem inte är fullgott. Det finns behov av ett modernare system med fler funktioner och inte minst möjlighet till bättre uppföljning än idag. Kommunens entreprenörer efterfrågar också ett modernt system bl.a. vad gäller felanmälan gatubelysning som kan kommunicera direkt med entreprenören för snabbare respons på trasig gatubelysning t.ex.

Nämnden saknar dock utrymme inom befintlig budget för att finansiera införande av system enligt ovan samt till årliga licens- och underhållskostnader och nämnden har äskat medel för detta i REP 2022-2025.

Bemanning gata-och parkenheten

Nämnden har både i REP 2021 och 2022 tagit upp behovet av förstärkning inom gata- och parkenheten. Enheten är för liten för det uppdrag som åligger den och sårbarheten har varit tydlig det senaste året med ökat antal sjukskrivningar på grund av en pressad arbetssituation. Även arbetsledningen har en ansträngd arbetsmiljö.

Enheten nyttjar externa entreprenörer i stor utsträckning bl.a. för beläggningsarbete, gatubelysning, vinterväghållning, markarbeten och det som finns är i princip en minibemanning. Uppgifterna som finns kvar hos kommunen är dock flera och omfattande såsom gräsklippning, skötsel av parker, lekplatser, badplatser och vandringsleder, skötsel av Örnavallen, avhjälpande av felanmälan, maskinreparationer osv. Därtill kommer myndighetsutövning såsom bidragshantering vägsamfälligheter och enskilda vägar, grävtillstånd, lokala trafikföreskrifter, TA-planer, upplåtelse av allmän plats, skrotbilar m.m.

Enheten ansvarar för upphandlingar inom området vilket är en betungande arbetsuppgift och med det följer kontinuerliga kontakter med entreprenörer, planering av investeringsprojekt, beställningar, besiktningar och uppföljning.

Kommunens revisorer har vid granskning av entreprenadinköp 2020/2021 rekommenderat nämnden att tillse att det upprättas processbeskrivningar, riktlinjer, rutiner och mallar för inköp av entreprenadtjänster där hela kedjan från beställning till uppföljning och utvärdering beaktas samt tillse att ett fullständigt systematiskt arbetssätt inrättas för dokumentation av entreprenadinköp. En arbetsgrupp med deltagare från samhällsbyggnadskontoret, upphandling och ekonomi har tagit fram process och rutin för beställningar inom samhällsbyggnadskontoret som ska presenteras på samhällsbyggnadsnämnden i november 2021. Dock konstaterar gruppen att det är svårt för samhällsbyggnadskontoret att införa ett nytt komplett system enligt revisionens rekommendation då detta måste hanteras på en kommunövergripande nivå. Det borde dessutom finnas behov av ett inköpssystem inom hela kommunorganisationen och inte bara inom samhällsbyggnadskontoret.

Länsstyrelsens tillsynsvägledning och pågående revisionsgranskning

Länsstyrelsens miljötillsynsenhet gjorde den 7 oktober 2021 tillsynsvägledningsbesök i kommunen. Inför besöket hade länsstyrelsen granskat reglementen, delegeringsordningar, tillsynsplan, behovsutredning m.m. för både samhällsbyggnadsnämnden och tillsynsnämnden. Vid besöket intervjuades samhällsbyggnadsnämndens ordförande, samhällsbyggnadschef, bygg- och miljöchef samt handläggare inom miljöbalkens område. Besöket kommer att resultera i en rapport från länsstyrelsen med kommentarer kring tillsynsplanens utformning och kommunens val av organisation (samhällsbyggnadsnämnd/tillsynsnämnd) och de frågor som kan uppkomma kring jäv. Kommunens revisorer har också en pågående granskning med syfte att bedöma om samhällsbyggnadsnämnden har en ändamålsenlig ärendehantering gällande myndighetsutövningen.